

Staten og gründeren

Verken heftig eller begeistret over millionpris

Næringsminister Sylvia Brustad vil ha flere kvinnelige gründere og lokker med champagne og millionpris. For oss som har vært med på seilassen i 20 år, fra kvinnesatsingen på åtti tallet, der en million kroner ble øremerket kvinnegründere, og to milliarder gikk til annen næringsvirksomhet, er dette et signal på hvor seint og tregt dette feltet går. Det er liten grunn til å skåle i champagne, før kvinner får tilgang til en rettferdig andel av kapitalen.

- Med denne prisen ønsker vi å vise at vi mener alvor med vår satsing på kvinnelige gründere, sier nærings- og handelsminister Sylvia Brustad. Prisen skal gå til en kvinnelig gründerbedrift med gode resultater og med potensial og ambisjoner om videre vekst, gjerne internasjonalt, sier Brustad i en pressemelding. Kåringen er nå gjort uten stor oppmerksomhet.

For oss som har vært gründere i gode og dårlige tider, undrer vi oss over politikernes selvsykryt.

Vi har vært tett på de politiske virkemiddel - satsingene som ulike regjeringer har prøvd seg på – fra Distriktenes Utbyggingsfond, til Statens Næringsutviklingsfond og nå Innovasjon Norge.

Vi har vært lykkelige og entusiastiske når vi har registrert noen små, men offensive virkemidler, og vi har vært frustrerte og sinte når vi har vært vitne til små penger og tiltak.

Vi har skrevet bøker, artikler, kronikker, arrangert seminarer, bygget nettverk, lobbyet frem kvinnesatsing, produsert prosjekter og arrangert nettverksturer i inn- og utland. Vi fikk inn en Handlingsplan for entreprenørskap blant kvinner i Soria Moria erklæringen gjennom å jobbe med saken i 3 år. Alt for kvinnes skyld. For å synliggjøre for oss selv og omverden at kvinner kan.

Når sant skal sies har vi aldri vært særlig heftig eller begeistret over satsing på kvinner og innovasjon. I løpet av 20 år har den vært puslete og fragmentert, og lite innovativ. Dette reflekteres også i Riksrevisjonens undersøkelse av Innovasjon Norge som statlig næringsutviklingsaktør.

Dristighet er en mangelvare. Det har ikke skortet på innspill fra vår side for å få frem kvinners stemme og kompetanse på dette området, siden det er få statlige aktører som kan noe om feltet entreprenørskap.

Nå er det jo ganske logisk at politikere og byråkrater ikke kan bedre. De aller fleste har ikke måtte tjene sitt daglige brød i et privat marked. De har dermed ikke kjennskap til entreprenørielle egenskaper som å ha en visjon, sette seg mål, ta personlig risiko, handle, prøve og feile. Og ikke minst brenne for saken sin. Trygghetssøkende mennesker skaffer seg faste jobber, og mange tenker innenfor firkanten. Byråkratene må være hjelpere, og ikke nye hindere som skal forseres for innovatøren.

Gründerpris til besvær

Vinneren av prisen "Årets kvinnelige gründer 2009" mottar en pris med tilhørende rett til tilskudd til bedriften pålydende 1 millioner kroner, der 1/3 av tilskuddet utdeles ved

overrekkelsen, 1/3 ved iverksetting og resten ved gjennomført plan. Det er en håpløs ordning. Hvorfor tror man ikke på den kvinnelige gründeren, og gir alt med en gang?

Har Innovasjon Norge med sine standardiserte, byråkratiske søknadsskjemaer med krav om markedsplaner etc., tilstrekkelig sensitivitet i forhold til hva innovasjon handler om?

Som en innovatør uttrykte; her sitter jeg med et frø i hånden, mens Innovasjon Norge krever at jeg skal skrive om det - ikke bare som en ferdig blomst, men også med et helt markedsapparat, potensielle kunder, anslag på etterspørsel etc. Millioner er allerede brukt opp i forkant. Mange bedrifter bruker 4-5 år på å bli lønnsomme og enda lengre tid på å oppnå suksess. Betingelsene for å få prisen er meningsløse.

Byråkratiske planer

Regjeringen har nå på grunn av et bredt utenomparlamentarisk kvinneinitiativ som drev opinion og øvde press på partiene lagt frem "Handlingsplanen for meir entreprenørskap blant kvinner", Vi er uenig i prosessen som førte fram til denne planen, og stiller oss undrende til at gründere ikke ble tilstrekkelig hørt i utviklingen av den.

I stedet satt der en byråkrat i Nærings- og handelsdepartementet og laget planen, og det tok to år før den ble lansert.

Vi ser at det skjer stadig vekk når regjeringen lager handlingsplaner ved hjelp av byråkatiets skrivebordsmetode, enten det er kvinner og entreprenørskap, kvinner og bistand, kultur og næring osv; ut kommer en rekke tiltak som har som hensikt å opprettholde byråkratiet.

Penger som øremerkes planene blir bundet opp i faste stillinger og driftsutgifter. Det blir lite eller ingenting igjen til brukerne.

Gründerne blir i liten grad spurt om hvilke behov som finnes. Blir planene og tiltakene originale i sin tenkning, kreative, visjonære eller djerve? Svaret er dessverre nei.

Det som kommer ut av dette er elitistiske planer, mer byråkrati, og fint lite resultater.

Når staten eller politikerne ikke forstår betydningen av prosesser nedenfra, å involvere for å skape eierskap og forankring, blir det mer av det samme.

En millionpris gjør ingen sommer

Målet er å øke antall kvinnelige gründere til 40 % innen 2013. Andelen av kvinner som driver egne virksomheter i dag i Norge er 27 % .

I de siste årene har det vært stillstand og tilbakegang i antall etableringer, så det må en mer offensiv satsing skal det bli fart på sakene. Det får ikke Staten og politikerne til uten at de går i dialog med grasrota.

Hvert år går milliarder av kroner til norsk nyskaping, men de treffer i liten grad de kvinnelige gründere. Det trengs virkemidler som virker også for kvinner, da de har annerledes utfordringer enn menn.

Vi har en kvinnelig næringsminister og leder i Innovasjon Norge på de mest sentrale plassene i det offentlig næringsapparatet. Vi forventer at nettopp de kommer opp med noe annet enn et champagne stunt. Gründerne trenger mer realistiske penger. Dette er et politisk ansvar.

Fagkompetansen i virkemiddelapparatet må styrkes slik at møtet mellom innovatør og byråkrat blir mindre smertefullt enn det er i dag.

Synnøve Engeset, oppfinner/gründer

Bitten Schei, innovator/gründer